

Godkjent i representantskapets møte 13. september 2017 /

Protokoll fra representantskapets møte 8. juni 2017

21/9-17

Til stede:

Representantskapet: Reidar Sandal (leder), Tormod Andreassen, Vidar Bjørnstad, Helle Hammer, Toril Hovdenak, Kjetil Lund (sak 37- 48), Morten Lund, Peter Meidell, Frank Sve (sak 37 – 55), Synnøve Søndergaard, Ingebrigt Sørfonn og Randi Øverland

Forfall: Ingrid Fiskaa, Iver Nordseth og Paul Birger Torgnes

Varamedlemmer: Lars Tvete og Jonas Varhaug

Varamedlemmene Lars Tvete og Jonas Varhaug trådte inn med stemmerett.

Fra hovedstyret: Øystein Olsen (sak 37 – 46 og 48 - 61), Jon Nicolaisen (sak 37 – 46 og 48 - 61) og Egil Matsen (sak 37 – 46 og 48 - 61). De ansattes representanter Mona Sørensen (sak 37 – 46 og 48 - 61) og Nina Larsson Midthjell (sak 37 – 46 og 48 - 61)

Fra tilsynssekretariatet: Jan Frode Jakobsen, Randi Almås (sak 37 – 46 og 48 - 61), Kristian Rudsta Andersen (sak 39 – 42 og 52 - 56), Mats Pedersen (sak 37 – 46 og 48 - 61) og Kjersti Reinsnos (sak 52-55)

Fra Norges Bank: Olav Bø (sak 57), Jannecke Ebbesen (sak 56 og 61), Anna Grinaker (sak 60), Anders Grønli (sak 61), Bjarne Gulbrandsen (sak 37 – 46 og 48 - 61), Carl-Axel Hagen (sak 61), Arne Kloster (sak 57), Olav Mundal (sak 37 – 46 og 48 - 61), Kathrine Ottesen (sak 59), Marius Ryel (sak 37 – 46 og 48 - 61), Ingunn Valvatne (sak 37 – 46 og 48 – 55), Leif Veggum (sak 58) og Birger Vikøren (sak 37 – 46 og 48 – 55)

Fra Norges Banks Pensjonskasse: Styreleder Harald Bøhn (Sak 56) og daglig leder Lars Hammersbøen (Sak 56)

Fra Deloitte AS: Roger Furholm (sak 37 – 46 og 48 - 61) og Henrik Woxholt (sak 37 – 46 og 48 - 61)

Møtetid: kl. 09:00 – 14:55

Det var ingen merknader til innkalling og sakliste.

37/2017 Protokoll fra representantskapets møte

Saksdokument: Protokoll fra representantskapets møter 16. mars 2017

Vedtak: **Representantskapet godkjenner protokollen fra representantskapets møte 16. mars 2017.**

38/2017 Protokoll fra Den faste komité's møte

Saksdokument: Protokoll fra Den faste komité's møte 8. mars 2017

Vedtak: **Representantskapet har ingen merknader til protokollen fra Den faste komité's møte 8. mars 2017.**

39/2017 **Hovedstyrets svarbrev – representantskapets merknader til budsjett 2017**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 31. mai 2017 vedlagt brev fra hovedstyret 4. april 2017 om oppfølging av representantskapets budsjettvedtak 2017

Vedtak: **Hovedstyret har lagt fram et omfattende materiale. Svaret er fullstendig i den forstand at det gir en oversikt over temaene som representantskapet ønsket å få belyst. Det er også tydelig at det er lagt ned et omfattende arbeid i å bryte ned og spesifisere kostnadselementer.**

Når det gjelder sammenhengen mellom strategiske valg, forventninger om avkastning og kostnadseffektivitet i forvaltningen, følges dette opp i egen tilsynsgjennomgang.

40/2017 **Oppfølging av tidligere tilsynsgjennomganger**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 31. mai 2017 om oppfølging av tidligere tilsynsgjennomganger

Vedtak: **Dokumentet oversendes Norges Bank. Det bes om tilbakemeldinger til de gjenstående merknadene til tilsynsgjennomgangene som er listet opp under overskriften «gjenstående anbefalinger til oppfølging» innen 15. november 2017.**

Tilsynssekretariatet bes om å følge opp etablering av en videre systematisk oppfølging av anbefalinger i tilsynsgjennomganger.

41/2017 **Oppfølging av tilsynsgjennomgang - kontrollstruktur**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 31. mai 2017 vedlagt brev fra hovedstyret 5. mai 2017 med svar på oppfølging av tilsynsgjennomgang av Norges Banks kontrollstruktur

Vedtak: **Representantskapet merker seg blant annet hovedstyrets redegjørelse om at «(...) Etterlevelseshjelpen i virksomhetsområdene koordinerer sine funksjoner gjennom regelmessige møter og løpende informasjonsutveksling mv. (...)» Representantskapet tar til etterretning at hovedstyret mener helheten i kontrollarbeidet er godt ivaretatt.**

Representantskapet tar til etterretning hovedstyrets redegjørelse om at det er enkelte «(...) utviklingstrekk [som] går i retning av at styret skal ha en mer sentral rolle ved ansettelse av lederne for risiko- og etterlevelseshjelpen.»

Representantskapet tar til orientering at det i hele Norges Bank, blant ansatte både i Norge og ved utekontorene, er registrert et begrenset antall varslinger i årene 2014, 2015 og 2016.

Representantskapet tar redegjørelsen om helhetlig oppfølging og internrevisjonens anledning til å møte i risiko- og investeringsutvalget til etterretning.

42/2017 **Tilsynsgjennomgang – hovedstyrets prosesser for etablering av strategier og forvaltningsmodell for SPU**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 31. mai 2017 om tilsynsgjennomgang - hovedstyrets prosesser for etablering av strategier og forvaltningsmodell for SPU

Representantskapet hadde en grundig drøfting av rapporten, og sentralbanksjefen kommenterte enkelte forhold.

Vedtak: **Representantskapet slutter seg til vurderingene i tilsynsrapporten om hovedstyrets prosesser for etablering av strategier og forvaltningsmodell for SPU.**

Rapporten oversendes hovedstyret, og representantskapet ber om hovedstyrets redegjørelser knyttet til vurderingene.

43/2017 **Revisjonsplan for 2017 fra Deloitte AS**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 19. mai 2017 vedlagt revisjonsplan for 2017 fra Deloitte AS

Deloitte orienterte om revisjonsplanen for 2017 for Norges Banks virksomhet. Det legges spesielt vekt på IT-revisjon og bruk av spesialister for å gjennomføre dataanalyser. Deloitte har hatt dialog med tilsynssekretariatet for å sikre synergi med tilsynsarbeidet i banken.

Det ble reist spørsmål om kontroll med mandatetterlevelse for Statens pensjonsfond utland, bruk av dataanalyser i revisjonsarbeidet og automatiserte kontroller i forvaltningen. Deloitte utdypet disse temaene.

Vedtak: **Representantskapet tar revisjonsplan 2017 for Norges Bank fra Deloitte AS til etterretning og ber om å bli orientert om det inntreffer vesentlige forhold som får betydning for revisjonens utførelse og omfang.**

44/2017 **Møteplan for representantskapet i 2018**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 31. mai 2017 med forslag til møteplan for representantskapet og Den faste komité i 2018

Tilsynssekretariatets forslag til møteplan ble behandlet av representantskapet. Planen er koordinert med hovedstyrets møteplan og hensyntar behandling av Norges Banks og tilsynssekretariatets rapportering gjennom året.

Representantskapet drøftet om antall møter er tilstrekkelig og sammenhengen med møter i Norges Banks hovedstyre.

Vedtak: **Representantskapet slutter seg til forslag til møteplan for representantskapet i 2018.**

45/2017 **Årsregnskap 2016 – Pensjoniststiftelsen ved Norges Banks hovedkontor**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 11. mai 2017 vedlagt brev fra Pensjoniststiftelsen ved Norges Banks hovedkontor 9. mai 2017 med årsregnskap, styrets beretning og revisjonsberetning for 2016

Vedtak: **Representantskapet tar årsregnskap, styrets beretning og revisjonsberetning for Pensjoniststiftelsen ved Norges Banks hovedkontor for 2016 til orientering.**

46/2017 **Instruks for tilsynssekretariatet**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 23. mai 2017 vedlagt instruks for tilsynssekretariatet

Tilsynssekretariatet orienterte om bakgrunnen for oppdateringen av instruksene og om innhentet juridisk vurdering og samtaler med representanter for fagforeningene i Norges Bank. Tilsynssekretariatets integritet i arbeidet er vektlagt.

Vedtak: **Representantskapet fastsetter instruks for tilsynssekretariatet i samsvar med saksdokument datert 23. mai 2017.**

47/2017 **Prinsipper for lønnsregulering i tilsynssekretariatet 2017**

Saksdokument: Brev fra tilsynssekretariatet 19. mai 2017 om prinsipper for lønnsregulering i tilsynssekretariatet 2017

Vedtak:

- **Resultatet av årets lønnsforhandlinger i Norges Bank legges til grunn som en ramme for lønnsreguleringen i tilsynssekretariatet.**
- **Direktøren gis fullmakt til å fatte administrative vedtak om særskilt regulering for to ansatte i tilsynssekretariatet, slik at disse bringes på linje med hhv. spesialrådgiver og fagdirektør. En stilling som seniorrådgiver endrer stillingsbetegnelse til spesialrådgiver.**

48/2017 **Aktuelle saker**

Sentralbanksjefen orienterte om organisatoriske forhold, lanseringen av nye sedler 30. mai 2017, Stortingets behandling av aktuelle stortingsmeldinger og utviklingen i internasjonal økonomi.

Vedtak: **Representantskapet tar redegjørelsen til orientering**

49/2017 **Protokoll fra hovedstyrets møter**

Saksdokument: Protokoll fra hovedstyrets møter 8. og 14. mars, 5. og 26. april 2017

Representantskapet ba om en orientering om hovedstyrets vurderinger i saker der hovedstyret har gjort beslutninger som avviker fra tilrådnings i Etikkrådet. Visesentralbanksjef Egil Matsen orienterte om hovedstyrets ansvar i slike saker.

Vedtak: **Representantskapet har ingen merknader til protokollene fra hovedstyrets møter 8. og 14. mars, 5. og 26. april 2017.**

50/2017 **Offentliggjøring av rentemøteprotokollene**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 24. mai 2017 om offentliggjøring av renteprotokollene

Vedtak: **Representantskapet tar endret praksis for offentliggjøring av hovedstyrets renteprotokoller til etterretning.**

51/2017 **Årsrapport 2016 - Arbeidsmiljøutvalget i Norges Bank**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 23. mai 2017 vedlagt årsrapport 2016 - Arbeidsmiljøutvalget i Norges Bank

Vedtak: **Representantskapet tar årsrapport 2016 for arbeidsmiljøutvalget i Norges Bank til orientering.**

52/2017 **Statens pensjonsfond utland – offentlig rapport for første kvartal 2017**

Saksdokument: a) Brev fra hovedstyret 22. mai 2017 vedlagt offentlig rapport for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland for første kvartal 2017
b) Uttalelse 26. april 2017 fra Deloitte AS, vedrørende forenklet revisorkontroll av delårsrapporteringen for Statens pensjonsfond utland første kvartal 2017

Vedtak: **Representantskapet tar rapport for Statens pensjonsfond utland for første kvartal 2017 og uttalelse fra Deloitte AS til etterretning.**

53/2017 **Forvaltningen av Statens pensjonsfond utland - avkastning og risiko i første kvartal 2017**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 22. mai 2017 om avkastning og risiko i forvaltningen av Statens pensjonsfond utland i første kvartal 2017

Sentralbanksjefen og visesentralbanksjef Matsen redegjorde for saken. Sentralbankledelsen forklarte at i strategiplanen for 2017-2019 er det tatt hensyn til resultater som er oppnådd i ulike deler av forvaltningen, og at andelen av fondet som settes til eksterne forvaltning kan øke.

Det ble forespurt om Norges Bank har avklart hvordan minoritetsaksjonærens ansvar skal tolkes i OECDs retningslinjer for multinasjonale selskaper, og sentralbankledelsen vil redegjøre for dette ved en senere anledning.

Vedtak: **Representantskapet tar brev fra hovedstyret om avkastning og risiko i forvaltningen for Statens pensjonsfond utland for første kvartal 2017 til etterretning.**

54/2017 **Rapporter om etterlevelse og kontroll i NBIM og NBREM – første kvartal 2017**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 22. mai 2017 vedlagt rapporter om etterlevelse og kontroll i NBIM og NBREM i første kvartal 2017

(Norske oversettelser fra tilsynssekretariatet)

Vedtak: **Representantskapet tar rapporter om etterlevelse og kontroll i Norges Bank Investment Management og Norges Bank Real Estate Management i første kvartal 2017 til etterretning.**

55/2017 **Rapporter om virksomhetsstyring i NBIM og NBREM – første kvartal 2017**

Saksdokument: Brev fra hovedstyret 22. mai 2017 vedlagt rapporter om virksomhetsstyring i NBIM og NBREM i første kvartal 2017

(Norske oversettelser fra tilsynssekretariatet)

Representantskapet ønsket en utdyping om salget av eiendommer i kvartalet og tilhørende gevinst-/ tapsberegninger. Sentralbankledelsen redegjorde for salget.

Det kan være aktuelt å få en orientering om prinsippene som legges til grunn for verdsettelsen av internasjonale eiendommer på et senere tidspunkt.

Vedtak: **Representantskapet tar rapporter om virksomhetsstyring i Norges Bank Investment Management og Norges Bank Real Estate Management i første kvartal 2017 til etterretning.**

- 56/2017 **Norges Banks pensjonskasse / årsberetning og årsregnskap 2016**
- Saksdokument: Brev fra hovedstyret 24. mai 2017 vedlagt Norges Banks pensjonskasse / Årsrapport 2016
- Vedtak: **Representantskapet tar årsberetning, årsregnskap og revisjonsberetning for Norges Banks pensjonskasse for 2016 til orientering.**
- 57/2017 **Finansiell risiko og forvaltning av valutareservene – rapport for første kvartal 2017**
- Saksdokument: Brev fra hovedstyret 22. mai 2017 vedlagt rapport om finansiell risiko og forvaltning av valutareservene for første kvartal 2017
- Vedtak: **Representantskapet tar rapport om finansiell risiko og forvaltningen av valutareservene for første kvartal 2017 til etterretning.**
- 58/2017 **Årsrapport sedler og mynter 2016**
- Saksdokument: Brev fra hovedstyret 22. mai 2017 vedlagt årsrapport 2016 om sedler og mynter
- Vedtak: **Representantskapet tar årsrapport om sedler og mynter for 2016 til orientering.**
- 59/2017 **Årsrapport 2016 for Norges Banks oppgjørssystem**
- Saksdokument: Brev fra hovedstyret 22. mai 2017 vedlagt årsrapport 2016 for Norges Banks oppgjørssystem
- Vedtak: **Representantskapet tar årsrapport om Norges Banks oppgjørssystem for 2016 til orientering.**
- 60/2017 **Rapport om finansiell infrastruktur 2017**
- Saksdokument: Brev fra hovedstyret 22. mai 2017 vedlagt rapport om Finansiell infrastruktur 2017
- Visesentralbank Jon Nicolaisen orienterte om rapporten og Norges Banks oppfølging av området.
- Vedtak: **Representantskapet tar rapport om Finansiell infrastruktur 2017 til orientering.**

61/2017 **Orientering om status for fysisk sikkerhet ved Norges Banks hovedkontor**

Det ble gitt en muntlig orientering støttet av en presentasjon fra KF Sikkerhet og beredskap v/konstituert sikkerhetsdirektør om bankens arbeid med å oppgradere sikkerhetsnivået i bygningen og området utenfor.

Vedtak: **Representantskapet tar redegjørelsen til orientering.**

ORIENTERINGSSAKER

- a) Notat fra tilsynssekretariatet 19. mai 2017 om Finansdepartementets Meld. St. 26 (2016-2017) om forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2016
- b) Brev fra tilsynssekretariatet 23. mai 2017 vedlagt brev fra hovedstyret 23. mai 2017 om statens pensjonsfond utland – forventninger om skatt og åpenhet
- c) Brev fra hovedstyret 22. mai 2017 vedlagt statsgjeldsforvaltningens årsrapport for 2016
- d) Representantskapets leder orienterte fra høring i Stortinget om forvaltningen av Statens pensjonsfond i 2016 og representantskapets rapport til Stortinget.
- e) Representantskapets leder orienterte om møte med leder og sekretariatsleder i sentralbanklovutvalget.
- f) Tilsynssekretariatets direktør orienterte om program for representantskapets studiereise 13. – 15. september til Frankfurt.